

Полтавський державний медичний університет

БІБЛІОТЕКА

Серія віртуальних бюлетенів «Гідні визнання». Випуск 27

**Плющ
Василь Левкович**

(1903-1976)

**Видатний український
фтизіатр, історіограф
української медицини, один
із засновників Українського
наукового товариства
фтизіатрів**

**«Найвидатніший історіограф
української медицини»**

Автор: Резутіна Т.
Редактор: Безноса С.

Василь Плющ народився 28 грудня 1902 року (10 січня 1903 року за новим стилем) у Варшаві в козацько-шляхетній родині. Його батьки брали активну участь в тогочасному українському національному рухові. Старший брат Олекса був українським письменником

Варшава 1902 р.

У 1919 році В. Плющ закінчив Першу класичну гімназію в м. Чернігові

У 1917-1921 роках брав активну участь у національному русові як організатор та голова Української учнівської спілки, отаман Першого українського загону пластунів та голова Української юнацької спілки в Чернігові. Пізніше належав до руху СВУ (Спілка Визволення України)

Інститут історії України НАН України
Інститут європейських досліджень НАН України
Сіверський інститут регіональних досліджень

Володимир Бойко
Тамара Демченко
Оксана Оніщенко

1917 рік на Чернігівщині

історико-краєзнавчий
нарис

"Сіверянська думка"
Чернівці 2003

У 1928 році закінчив Перший київський державний медичний інститут, працював у медичних клініках м. Києва, одержав звання лікаря, фахівця з туберкульозу. Деякий час був керівником міжрайонного протитуберкульозного диспансера в с. Рівне на Одещині, де організував перший показовий диспансер

**У 1930 році
Василь Плющ
одержав
науковий
ступінь
кандидата
медичних наук,
а в 1941 році
доктора
медичних наук**

В 1931-1943 рр. Василь Плющ був молодшим, потім старшим науковим співробітником, а згодом професором Українського центрального науково-дослідного інституту туберкульозу в Києві, де працював, як науковий співробітник, керівник клінічного відділу, керівник наукового відділу, керівник периферійних установ та науковий секретар інституту

Василь Левкович одночасно був викладачем та доцентом туберкульозу Київського медичного інституту удосконалення лікарів, деканом факультету Народного університету здоров'я, туберкульозним інспектором України, інспектором відділу науки НКОЗ (Народного комісаріату охорони здоров'я), одним з організаторів і першим науковим секретарем Українського наукового товариства фтизіатрів, членом Тубсекції наукової ради нарком-здоров'я та ін.

**Національний інститут
фтизіатрії і пульмонології
ім. Ф. Г. Яновського
НАМН України**

Після другої світової війни працював лікарем-консультантом у Ганновері, завідував відділом у шпиталі «Александр» у Ганновері та протитуберкульозному санаторії в Гавтінгу. У 1956-1974 рр. став головним лікарем протитуберкульозної лікарні та санаторії у м. Зільберг, Німеччина

Ганновер, 1950

Громадська та наукова діяльність:

Василь Плющ опублікував понад 100 наукових праць з патологічної анатомії, патологічної фізіології, перебігу та лікування епідеміології туберкульозу, з соціальної гігієни, історії української медицини, з поміж них монографії:

- ▶ «Штучний пневмоторакс» (Київ, 1928, 100 стор.),
- ▶ «Пізнні наслідки штучного пневмотораксу» (Київ, 1934, 50 стор.),
- ▶ «Клініка гематогенно-дисемінованого туберкульозу легенів» (Київ, 1939, 288 стор. – **одна з перших у світі монографій з цієї теми!**),
- ▶ «Гематогенно-дисемінований туберкульоз» (Київ, 1941, 400 стор.),
- ▶ «Охорона здоров'я в Україні» (Мюнхен, 1956, 250 стор.)

Його перу належать також:

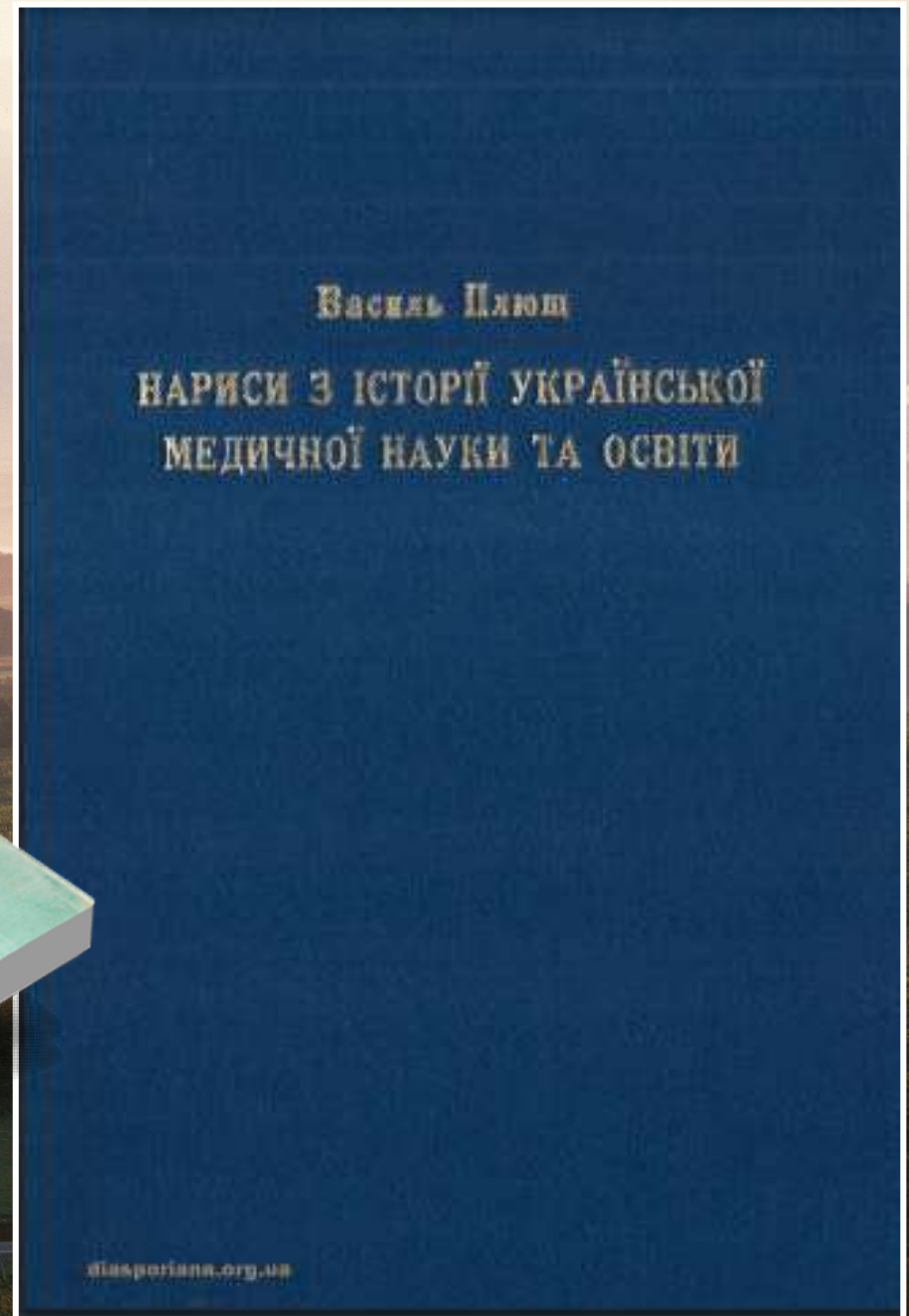
«Руководство по санаторному лечению туберкулеза» (1938, 2т.) про туберкульозні санаторії України,

статті з різних галузей медицини та видатних українських учених-медиків в «Енциклопедії українознавства» та декілька науково-популярних брошур з медичної тематики

Василь Левкович став першим науковцем, що склав нариси історії української медицини, які були опубліковані в «Енциклопедії українознавства» (том I, книга 3 та том II, книги 1-6) та в англomовному варіанті «Ukraine: A Concise Encyclopedia» (vol. II, Toronto 1971)

Однією з найцінніших його праць є «Нариси з історії української медичної науки та освіти» (Мюнхен, 1970, 342 стор.)

Після другої світової війни проф. В. Плющ брав дуже активну участь у науковому, громадсько-національному та політичному українському житті в Німеччині

▶ **Він був одним із засновників Українського історичного товариства та керівником Медичної секції УВАН, першим головою Ради Центрального представництва Української еміграції в Німеччині та головою його управи, членом Крайової Пластової ради британської зони, головою Спілки Визволення України на чужині**

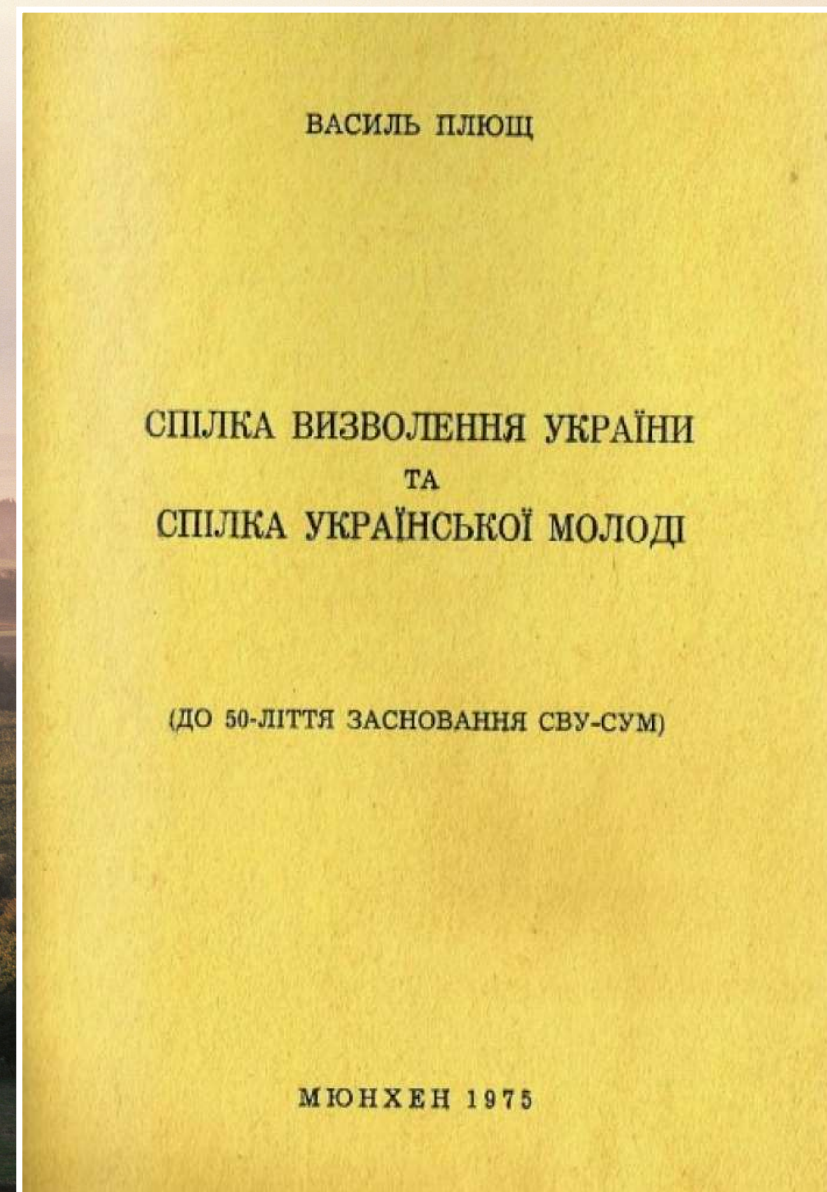
▶ **У 1970 році його обрали науковим секретарем, а в 1972 році заступником голови європейського УВАН**

▶ **Він був членом редколегії журналу УЛТПА «Лікарський Вісник», редактором «Енциклопедії українознавства» та гол. редактором видання УЛТПА «Матеріали до історії української медицини» (360 стор.)**

На загальноісторичні та політичні теми написав близько 40 праць українською, англійською та німецькою мовами, з них монографії:

- ▶ **«Історія СВУ» (Мюнхен, 1951-54),**
- ▶ **«Правда про хвильовизм» (Мюнхен, 1954),**
- ▶ **«З ідеологією чи без неї» (Лондон, 1954),**
- ▶ **«Лікарі – політичні та громадські діячі українського руху» (Мюнхен, 1968-69),**
- ▶ **«Mord am Ukrainischen Volk», München 1973,**
- ▶ **«Genocide of the Ukrainian People», München 1973,**
- ▶ **«Боротьба за українську державу під советською владою»,**
- ▶ **«Підпільні українські організації в Україні в рр. 1920-1941»,**
- ▶ **«Розгром української еліти та українського селянства» (Лондон, 1973)**

**Помер Василь Плющ
16 листопада 1976 року
в Мюнхені (Німеччина)
на 73 році життя**

**Заходами його дружини,
доктора медицини Надії Плющ,
тіло було перевезено до США
та поховано 23 листопада
1976 року на українському
православному цвинтарі
в Бавндбруку за присутності
рідних, друзів та багатьох
представників різних
товариств**

Використані джерела:

- 1. Видатні українські вчені у світовій науці: Плющ Василь Левкович (1903-1976), м. Варшава [Електронний ресурс] // History. – Режим доступу: <https://uahistory.co/book/outstanding-ukrainian-scientists-in-world-science-2012/42.php>**
- 2. Плющ Василь Левкович [Електронний ресурс] // Вікіпедія: вільна енциклопедія. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BB%D1%8E%D1%89_%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%8C_%D0%9B%D0%B5%D0%B2%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87**
- 3. Плющ В. Спілка визволення України та Спілка української молоді (до 50-ліття заснування СВУ-СУМ) [Електронний ресурс] / Василь Плющ. – Мюнхен, 1975. – 48с. – Режим доступу: <https://history.sumy.ua/research/books/208-plyushchvsvuisum.html>**